

Posudek bakalářské práce
Mezi snem a skutečností: koncepce ireálna
ve vybraných prózách Anny Marie Ortese,
kteřou předložila Elena Malcangiová
na oboru Italianistika, FFUK, srpen 2021

Koncepčně i formulačně vyzrálá práce Eleny Malcangiové zkoumá v průřezu povídkovou tvorbu Anny Marie Ortesové, které je dnes právem považována za jednu z neoriginálnějších italských spisovatelek 20. století, ale za života byla kritikou i čtenáři spíše přehlížena.

Elena Malcangiová se rozhodla popsat zejména způsob, jímž Ortesová znázorňuje dimenzi ireálna ve svých krátkých prózách. Z toho důvodu si přirozeně klade otázku, zda lze její díla řadit k žánru fantastické povídky a obecně pak nahlíží ireálnu u Ortesové prismatem vlivných teorií fantastična, předložených Tzvetanem Todorovem (*Úvod do fantastické literatury*) a Remem Ceseranim (*Il fantastico*).

Práce je přehledně a logicky rozvržena: po úvodním medailonu Anny Maria Ortesové, koncipovaném už s důrazem na empirické podloží její osobité poetiky a na její izolovanou pozici mezi italskými literáty a intelektuály její doby, následuje kapitola věnovaná teoriím fantastična, vycházející zejména z výše zmíněných prací Todorova a Ceseraniho. Elena Malcangiová provádí velmi zdařilou syntézu jejich teorií, která jí pak v analytické části práce slouží k velmi dobrým postřehům ohledně fantastična u Ortesové.

Z práce velmi zřetelně vystupuje fakt, že pro Ortesovou je ireálná dimenze a výskyt bytostí, které nelze uzavřít do čistě antropomorfní škatulky) nedílnou součástí skutečnosti. Prvky fantastična pro ni nejsou záležitostí žánrových voleb, ale vycházejí přímo z podstaty jejího vnímání a znázorňování života. Bezesporu se však do její literární produkce promítají i vlivy kulturní, není náhoda, že mezi její oblíbené autory patřili E. T. A. Hoffmann a E. A. Poe.

Vzhledem k omezenému rozsahu bakalářské práce se Elena Malcangiová soustředila pouze na novelistiku A. M. Ortesové. Vybrala tři sbírky (*L'infanta sepolta*, *Il mare non bagna Napoli* a *In sonno e in veglia*) – které stručně představuje jeho celek a zařazuje je do širšího kontextu díla autorky i dobové italské literatury –, z nichž pak analyzuje vždy jen dva nebo tři texty, na kterých může dobře ilustrovat nejen sémantické, ale i stylové rysy dimenze ireálna u Ortesové. Provedeným analýzám není co vytknout, „nasměrují“ dost obtížně uchopitelnou poetiku této autorky skutečně přesvědčivě, navíc s bystrými odkazy na zvolené teoretické podloží práce.

Pokládám za skvělou volbu i zařazení sbírky *Il mare non bagna Napoli*, která vznikla v literárněhistorickém kontextu neorealismu (a v zjednodušujících manuálech bývá k tomuto směru i řazena): práce Eleny Malcangiové ukazuje, že i seriózní reportáž může obsahovat prvky fantastična a blížit se dimenzi snu či halucinace, pokud je takový účinek míst a prostředí, které chce reportáž přiblížit. V tomto ohledu je třeba zmínit i klíčovou roli Neapole, města, z něhož sice byla Ortesová odejita, ale které zůstalo pro její poetiku stěžejním.

Bakalářská práce Eleny Malcangiové podnětně otevírá řadu otázek, které by stálo za to prohloubit: jednou z nich je právě role Neapole na utváření „fantastického“ vidění světa u Ortesové, to jak zázračná realita tohoto města (zajímavá by mohla být i konfrontace s koncepcí *lo real maravilloso* spisovatelů Latinské Ameriky) ovlivnila autorčinu tvorbu. V každém případě mohu konstatovat, co jsem naznačila hned v úvodu svého posudku: jde o práci nadprůměrnou, která překračuje běžně kladené požadavky. Z toho důvodu ji můžu vřele **doporučit k obhajobě** a navrhnout, aby byla hodnocena známkou **výborně**.

Porto Empedocle, 29. srpna 2021

PhDr. Alice Flemrová, Ph.D.

Vedoucí práce

